

Саветодавна комисија за људска права

ТСС зграда Д-12, седиште мисије УНМИК-а, Приштина, Косово, електронска пошта hrap-unmik@un.org, телефон +381 (0)38 504 604 локал 5182

ОДЛУКА

Датум усвајања: 21. октобар 2010. године

Предмет бр. 52/09

Б.А.

против

УНМИК-а

Саветодавна комисија за људска права, на заседању одржаном 21. октобра 2010. године,
уз учешће следећих чланова:

г. Марека НОВИЦКОГ, председавајућег
г. Пола ЛЕМЕНСА
гђе Кристин ЧИНКИН

Уз помоћ
г. Рацеша ТАЛВАРА, извршног службеника

Након што је размотрила изнад поменуту жалбу, уложену сагласно члану 1.2 Уредбе УНМИК-а бр. 2006/12, од 23. марта 2006. године, о оснивању Саветодавне комисије за људска права,

Након већања, одржаног и путем електронских средстава, у складу са Правилем 13. тачка 2. свог Пословника,

одлучила је следеће:

I ПОСТУПАК ПРЕД КОМИСИЈОМ

1. Жалба је уложена 17. априла 2009. године и уписана је истог дана.
2. Комисија је 12. јуна 2009. године затражила додатне информације од жалиоца. Жалилац је доставио свој одговор 18. септембра 2009. године.

3. 2. новембра 2009. године, Комисија је проследила предмет Специјалном представнику Генералног секретара (СПГС) како би добила примедбе УНМИК-а на прихватљивост предмета.
4. УНМИК је доставио одговор 22. јануара 2010. године.
5. 21. јула 2010. године, Комисија је послала УНМИК-ов одговор жалиоцу како би доставио своје примедбе. Жалилац је свој одговор доставио Комисији 7. септембра 2010. године.

II ЧИЊЕНИЦЕ

6. Жалилац наводи да је његов отац, г. М.А., 13. јуна 1999. године из села Матичане пошао у Грачаницу, док су његов отац, г. М.А. и његова мајка остали у селу. Г. М.А. је нестао у селу Матичане 26. јуна 1999. године. Како наводи жалилац, касније те вечери и његова мајка је из Матичана отишла у Грачаницу.
7. Жалилац тврди да је после нестанка свог оца примио телефонске позиве од „Албанаца“ који су га обавестили да му је отац убијен на породичном имању и да може слободно да узме његове посмртне остатке. Тврди да није могао да преузме посмртне остатке свог оца јер није добио пратњу од КФОР-а нити од полиције. Посмртни остаци г. М.А. су ексхумирани из необележеног гроба 10. јуна 2000. године, а аутопсију је спровела Организација за европску безбедност и сарадњу (ОЕБС). Резултати аутопсије коју је спровео ОЕБС показују да је узрок смрти тешка повреда главе. Посмртни остаци г. М.А. враћени су породици 13. новембра 2000. године.
8. Како наводи СПГС, могуће је да су истрагу о смрти г. М.А. спровели истражитељи Међународног кривичног суда за бившу Југославију (МКСЈ), јер се референтни бројеви МКСЈ-а појављују на већем броју докумената које је приложио жалилац. Комисија напомиње да нема других индиција о било каквој сарадњи између УНМИК-а и МКСЈ-а у вези са истрагом о смрти г. М.А.
9. Дана 9. децембра 2008. године, одговорности УНМИК-а у области полиције и правосуђа на Косову су престале, а мисија владавине права Европске уније на Косову (ЕУЛЕКС) преузела је пуну оперативну контролу у области владавине права, након саопштења председника Савета безбедности Уједињених нација, 26. новембра 2008. године (S/PRST/2008/44), којим се поздравља даље ангажовање Европске уније на Косову. У периоду од 9. децембра 2008. до 30. марта 2009. године, сви списи кривичних предмета који су били у поседу Одељења правде УНМИК-а и УНМИК полиције предати су одговарајућим органима ЕУЛЕКС-а.

III ЖАЛБЕ

10. Жалилац се жали на наводни пропуст УНМИК-а да ваљано истражи киднаповање и смрт његовог оца. Такође се жали на душевну бол и патњу које су њему и његовој породици нанете због ове ситуације.
11. Комисија је мишљења да се може сматрати да жалилац указује на повреду права на живот свог оца, загарантованог чланом 2. Европске конвенције о људским правима

(Конвенција), као и на повреду свог права и права своје породице у смислу забране нечовечног и понижавајућег поступања, загарантованог чланом 3. Конвенције.

IV ПРАВО

12. Пре него што почне да разматра меритум предмета, Комисија мора прво да одлучи да ли да прихвати предмет, узимајући у обзир критеријуме прихватљивости из чланова 1, 2. и 3. Уредбе УНМИК-а бр. 2006/12.
13. Члан 3.3 Уредбе УНМИК-а бр. 2006/12 предвиђа да Комисија може да разматра одређену жалбу само ако претходно утврди да она није очигледно неоснована.
14. Жалилац наводи повреде које се у суштини односе на изостанак одговарајуће кривичне истраге у случају нестанка и смрти његовог оца, као и на начин на који се према њему и његовој породици као најближим сродницима поступало од стране надлежних органа. Комисија констатује да је г. М.А. последњи пут виђен жив 26. јуна 1999. године, пре више од десет година.
15. СПГС тврди да су нестанак и смрт г. М.А. вероватно били предмет истраге коју је водио МКСЈ. СПГС наводи да „У овом контексту, узимајући у обзир примарну [*sic*] надлежност МКСЈ-а за покретање поступка у случајевима озбиљног кршења међународног хуманитарног права, као што је одређено чланом 9(2) *Статута Међународног суда за бившу Југославију*, сигурно је да УНМИК полиција и домаћи и међународни тужиоци на Косову нису покренули сопствену истрагу о смрти“ г. М.А. СПГС закључује да би Комисија требало да провери са МКСЈ-ом да ли су они спровели истрагу у овом случају, а ако јесу „УНМИК не би био одговарајућа тужена страна у овој жалби, на основу чега жалбу треба сматрати неприхватљивом“.
16. Међутим, Комисија се овим питањем већ бавила у својој одлуци у предмету *С.Ц.* Комисија подсећа да Статут МКСЈ-а изричито наводи да домаће судство и МКСЈ имају истовремену надлежност за тешка кривична дела почињена на простору бивше Југославије, укључујући Косово, осим ако је надлежним домаћим судовима послат званичан захтев да уступе своју надлежност у одређеном предмету. Иако је тачно да МКСЈ има примарну надлежност у случају да од националних или домаћих органа затражи да уступе своју надлежност, концепт примарне надлежности изричито предвиђа да национални и домаћи судови спроводе истовремену надлежност (погледати: Саветодавна комисија за људска права (СКЈП), *С.Ц.* бр. 02/09, одлука од 9. септембра 2010. параграфи 19-24).
17. Комисија стога одбацује аргумент УНМИК-а да није „одговарајућа тужена страна“ у овом предмету. У недостатку званичног захтева за упућивање у складу са Чланом 9(2) Статута МКСЈ-а, у вези са Правилима 9-10. Правилника о поступку и доказима МКСЈ-а, УНМИК не може да тврди да је у овој истрази уступио примарну надлежност МКСЈ-у (погледати СКЈП, *С.Ц.* наведено изнад, параграфи 19-24). Ослањање на чињеницу да је на одређеним документима наведен референтни број МКСЈ-а и погрешно схватање концепта примарне надлежности не може да ослободи УНМИК обавезе коју има сходно Члану 2. Европске конвенције о људским правима.
18. УНМИК као други аргумент наводи да је било мало доказа на основу којих је УНМИК могао покренути истрагу о смрти г. М.А. Конкретно, СПГС се ослања на чињеницу да је г. М.А. у време нестанка имао више од 80 година и да је узрок његове смрти била тешка повреда главе. СПГС спекулише да је жалилац „могао, на

пример, случајно да падне на главу“. Према томе, по мишљењу СПГС-а, с обзиром на чињеницу да нема несумњивог доказа да је г. М.А. заправо убијен, да се не помињу околности под којима је он нестао и да нема индиција да је његов нестанак пријављен било ком органу у време када је до њега дошло, било је веома мало информација на основу којих је УНМИК могао да делује.

19. У вези са другим аргументом, Комисија одбацује аргумент да је, будући да би тешка повреда главе која је била узрок смрти г. М.А. теоретски могла да буде изазвана несрећним случајем, УНМИК сходно томе ослобођен одговорности да истражи нестанак и смрт г. М.А. Комисија подсећа да је Европски суд за људска права донео одлуку о континуираном кршењу Члана 2. Европске конвенције о људским правима у случајевима када власти нису спровеле ефикасну истрагу о томе где се налазе лица нестала у животну угрожавајућим околностима и о њиховој судбини (видети нпр. пресуду Европског суда за људска права у случају Кипар против Турске [GC], бр. 25781/94, од 10. маја 2001. године, параграфи 125-136, ECHR 2001-IV). Комисија је мишљења да нестанак било ког лица присутног на територији Косова у време поменутих догађаја ствара обориву правну претпоставку да је то лице нестало у „животно угрожавајућим околностима“, што према томе обавезује УНМИК да спроведе истрагу о нестанку тог лица.
20. Комисија констатује да су преостали аргументи СПГС-а наведени у другом поглављу уско повезани са ефикасношћу истраге и према томе меритумом жалбе. Иако је СПГС покренуо ова питања док је поступак био у фази одређивања прихватљивости, Комисија подсећа да у случајевима када је питање о прихватљивости уско повезано са меритумом жалбе, она може то питање да припоји меритуму, под условом да нема других чињеница које оспоравају прихватљивост, сходно Правилу 31*bis* Пословника Комисије.
21. Према томе, Комисија закључује да преостали аргументи СПГС-а који се односе на ефикасност истраге морају бити припојени меритуму жалбе. Нису установљени други разлози на основу којих би ова жалба била проглашена неприхватљивом.

ИЗ ОВИХ РАЗЛОГА,

Комисија једногласно

ПРОГЛАШАВА ЖАЛБУ ПРИХВАТЉИВОМ.

Раџеш ТАЛВАР
Извршни службеник

Марек НОВИЦКИ
Председавајући